

Віктор Роєнко

Методика була проста, в большевицькій системі. Приходили до вас до хати і казали, що ви вступаєте в колгосп. Якщо не вступете, то значить, ми все в вас заберем. І ті, що вступили раніше, то їм було краще, як ті, що не вступили. Бо ті, що не вступили то перш за всього їм забирали. Їм забирали худобу, коні і все, що тільки мали. І перше від всього розкуркулювали їх. Все забирали, а тоді вже добиралися до тих бідняків, середняків і так даліше.

Я вважаю, що були спротиви, бо люди втікали в ліс. Часами палили... палили ті хати звідки йшли агітатори – і це був спротив. Звичайно це був спротив. І нетільки в нашому селі.

Після розкуркулення то так було: – що викидали з села. Той, що не записався до колгоспу – приїжджали, викидали всіх з хати. Пізніше мужчин забирали, а жінки з дітьми оставалися. Дуже багато було арештів. І пів села майже було... десь не було хати – де б не було арештовано.

У вже в 1932-33-их роках індивідуального хозяйства вже не було. Все було в колгоспі. І чи він був “комнезам”, як називали, чи той розкуркулений, – як він уцілів проти того, що не вислали на Сибір. Вони підпадали під ту всю категорію.

Не могли виїхати, не могли втекти, бо границі були України закриті. Навіть в Білорусь не можна було виїхати. В Донбас час від часу... з Донбасу хтось пересилав або привозив якусь поміч в селі. Так, наприклад, нам мій брат Леонід, привозив дещо, який вижив також.